

Sprawy międzynarodowe: Kongres studentów polskich w Wielkiej Brytanii

NZB 2017/01

1.04.2017. Autor: Kazimierz Pierzchała,

Polscy studenci w Wielkiej Brytanii przejawiają silną chęć podtrzymywania relacji z krajem. Widać to w wielu podejmowanych przez nich inicjatywach, z których najważniejsza to ich doroczny kongres.

Kazimierz Pierzchała

Ks. dr hab. nauk humanistycznych z zakresu pedagogiki resocjalizacyjnej.

Ostatni – X już Kongres Polskich Stowarzyszeń Studenckich w Wielkiej Brytanii odbył się na uniwersytecie w Cambridge w dniach 27–29 stycznia 2017 r. Uczestniczyło w nim ok. 350 osób. Gościem honorowym był wicepremier polskiego rządu Mateusz Morawiecki.

Organizatorem kongresu była Federacja Polskich Stowarzyszeń Studenckich w Wielkiej Brytanii oraz Cambridge University Polish Society (Congress of Polish Student Societies in the UK). Jest to cykliczne wydarzenie, przygotowywane przez studentów z wiodących brytyjskich uniwersytetów (Oxford, Warwick, Edinburgh i Cambridge), które służy integracji, wymianie doświadczeń, kształtowaniu przyszłych liderów oraz promowaniu polskiej kultury za granicą. Łącznie wzięło w nich udział już ponad 2000 delegatów. Uczestnikami są studenci różnych kierunków – od ekonomii, poprzez prawo, finanse, a także nauki przyrodnicze.

– Studiujecie na najlepszych uczelniach w Wielkiej Brytanii i cały świat stoi przed wami otworem. Jednak przed podjęciem życiowych decyzji już po studiach, zachęcam was do przyjrzenia się biografiiom najwybitniejszych Polaków okresu II Rzeczypospolitej – Narutowicz czy Mościcki też studiowali i pracowali na zagranicznych uniwersytetach – pierwszy w Zurychu, drugi we Fryburgu. Ale zdecydowali się wrócić do Polski i budować nasze państwo na nowo. Polska teraz też potrzebuje agentów zmiany – nowego pokolenia naukowców, menedżerów, urzędników, którzy tchną nowego ducha w polskie firmy i instytucje. (...) Moim marzeniem jest, żebyście pomimo wielu możliwości stojących przed wami, zdecydowali się wrócić do Polski i pracować dla dobra naszego kraju – zachęcał młodych Polaków wicepremier Mateusz Morawiecki.

Podkreślił również wagę katedry polskiej, działającej od dwóch lat na brytyjskiej uczelni. Studia polskie na Wydziale Języków Nowożytnych i Średniowiecznych Uniwersytetu Cambridge ruszyły w październiku 2014 r. Utworzenie polskiej katedry miało na celu nie tylko zaoferowanie brytyjskim studentom kursów języka polskiego, literatury i kultury, ale także organizację otwartych dla szerokiej publiczności wydarzeń promujących Polskę i pokazujących jej rosnącą rolę w Europie. Dzięki środkom przyznanych przez polski rząd możliwe będzie nie tylko kontynuowanie działalności katedry, ale także jej rozwój. W planach jest prowadzenie studiów polonoznawczych w zakresie nauk humanistycznych i społecznych, realizacja wspólnych polsko-brytyjskich projektów naukowych, a także promowanie polskiej kultury i nauki w środowisku brytyjskim¹. Uroczystego otwarcia jubileuszowej edycji kongresu dokonali ambasador Arkady Rzegocki oraz podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Łukasz Szumowski. – *Dzięki głębokim reformom, jakie przeprowadzamy, polska nauka i polskie uniwersytety mają szansę stać się coraz lepszymi. Wszystko po to, abyście mogli oddawać się swojej pasji naukowej we własnym kraju, w Polsce – powiedział ten ostatni.*

Bezpośrednio po swoim wystąpieniu minister Szumowski spotkał się z przedstawicielami środowisk studenckich. W trakcie spotkania omawiana była nowa inicjatywa Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: program wykładów, które mają być wygłaszane przez wybitnych polskich naukowców na

czołowych uczelniach brytyjskich. Start przedsięwzięcia planowany jest jeszcze na 2017 r. Spotkania mają mieć charakter otwarty, a ich celem ma być zainteresowanie brytyjskiej społeczności akademickiej polskimi osiągnięciami w poszczególnych dziedzinach nauki. Kampania będzie opierała się na ścisłej współpracy MNiSW ze studiumjącymi w Wielkiej Brytanii Polakami.

Format wydarzenia

Tegoroczna edycja kongresu miała nowy format, oparty na czterech filarach:

1. kulturze,
2. karierze (biznesie),
3. polityce i ekonomii,
4. integracji (ksenofobii).

Każdy z filarów miał temat przewodni, związany z kwestiami ważnymi dla Polaków studiumjących na uczelniach brytyjskich, takich jak miejsce kultury polskiej w życiu polskich studentów za granicą, możliwość rozpoczęcia kariery w Polsce czy wpływ brexitu na sytuację młodych Polaków w Wielkiej Brytanii.

Odbyły się również liczne warsztaty i prezentacje firm zainteresowanych absolwentami renomowanych uczelni brytyjskich. Ważnym elementem kongresu była także integracja uczestników, której sprzyjał zorganizowany w tym roku wyjątkowy bal maskowy w XIII-wiecznej rezydencji Tudorów pod Cambridge. **KULTURA.** W spotkaniu dotyczącym kultury głos zabrali m.in: Jan Komasa, Anda Rottenberg i Andrzej Seweryn. **BIZNES.** Z kolei w panelu poświęconym sprawom biznesu udział wzięła m.in. Małgorzata O'Shaughnessy, dyrektor zarządzająca regionem CEE – Visa Europe². – *Świat finansów i płatności nigdy wcześniej nie był tak fascynujący jak obecnie. Pojawia się coraz więcej innowacyjnych rozwiązań i technologii, którymi w naturalny sposób są zainteresowani młodzi ludzie. Visa znajduje się w centrum innowacji dotyczących świata płatności i jest aktywnym partnerem działań związanych z edukacją młodych ludzi, którzy w przyszłości mogą współuczestniczyć m.in. w tworzeniu takich nowych rozwiązań –* powiedziała³.

POLITYKA. Dużym zainteresowaniem cieszyły się debaty poświęcone polskiej polityce zagranicznej, w której uczestniczyli byli szef polskiej dyplomacji Radosław Sikorski i prof. Andrzej Nowak z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kariera w Anglii

Polish Business Society, czyli stowarzyszenie, które zajmuje się łączeniem polskich studentów w Wielkiej Brytanii i kontaktowaniem ich z firmami w Polsce, zapytało o plany zawodowe około 250 uczestników w Polish Economic Forum 2015. To osoby z najlepszych światowych uczelni – LSE, Oxfordu, Cambridge czy King's College London. 58% ankietowanych studentów stwierdziło, że nie zamierza wracać do Polski chwilę po skończeniu studiów. Takie plany ma natomiast 42% studentów. Jednak w dłuższej perspektywie większość z nich wiąże swoją przyszłość z Polską. Ponad 3/4 studentów powiedziało, że chce wrócić do kraju w najbliższych czterech–siedmiu latach⁴.

Skąd takie plany? – Z jednej strony chodzi o przywiązanie do rodziny i znajomych, a z drugiej o chęć przyczyniania się do rozwijania Polski. Wiedza zdobyta za granicą może się do tego szczególnie przydać. Poza tym w Londynie, i ogólnie w Wielkiej Brytanii, jest dużo większa konkurencja. W Polsce można o wiele łatwiej zrobić coś znaczącego, szczególnie z tak dobrą edukacją⁵. Według sondażu przeprowadzonego przez jeden z polskich portali internetowych w Wielkiej Brytanii polscy studenci w UK przejawiają znacznie większą aktywność zawodową niż ich brytyjscy rówieśnicy. Z danych udostępnionych przez portal wynika, że Polacy studiumjący na brytyjskich uniwersytetach pracują o 110,5 dni w roku więcej niż Brytyjczycy. Badania przeprowadzono na grupie słuchaczy ostatniego roku studiów oraz niedawnych absolwentów. Okazało się, że przeciętny polski student pracuje w ciągu tygodnia 28,5 godziny, podczas gdy jego brytyjski kolega tylko 11,5 godziny. Co trzeci student Polak potrafi pracować – jak się okazuje – nawet i 40 godzin tygodniowo. Ta niższa aktywność brytyjskich studentów wynika nie tylko z niechęci do pracy, lecz również z tego, że rodziców stać na utrzymywanie studiumjących dzieci. Ponadto Brytyjczycy skwapliwiej korzystają ze wszelkiego rodzaju dofinansowań i kredytów⁶. Prawie 50% ankietowanych oświadczyło, że najczęstszym powodem podjęcia przez nich zatrudnienia była konieczność zarobienia na

utrzymanie, natomiast dla co czwartego respondenta praca jest również miejscem, w którym nabywa cennego doświadczenia zawodowego. Polscy absolwenci, którzy zaraz po studiach zaczynają pracę są bardziej samodzielni i dysponują większymi umiejętnościami niż Brytyjczycy.

Brexit – wracać, czy nie wracać?

„Studia w Wielkiej Brytanii będą dostępne dla młodzieży z Polski na tych samych zasadach, co przed referendum w sprawie brexitu. Przynajmniej do roku 2018/2019. Brytyjskie uniwersytety robią wszystko, żeby przyciągnąć chętnych z UE. Mimo wyników referendum uniwersytety na Wyspach będą nadal funkcjonować w systemie bolońskim. Znaczą to, że stopień naukowy, kompetencje, zaliczone w Wielkiej Brytanii przedmioty i kursy akademickie będą respektowane przez polskie uczelnie i pracodawców. Dotyczy to wszystkich krajów, które przystąpiły do systemu bolońskiego, a wśród nich też tych, które nie należą jednocześnie do UE (np. Norwegia). Brexit nie oznacza odejścia od tego przez brytyjskie wyższe uczelnie” – podkreśla Vivien Stern, reprezentująca kanclerzy szkół wyższych i uniwersytetów w Wielkiej Brytanii⁷. Po decyzji Brytyjczyków o opuszczeniu Unii Europejskiej jedynie 5,5% ankietowanych Polaków w UK deklaruje powrót do kraju. Większość badanych – 62,5% – twierdzi, że będzie próbowało pozostać na Wyspach, z czego aż 40,5% zapewnia, że za wszelką cenę. Z badania na grupie polskich emigrantów (badanie zostało przeprowadzone przez Instytut Badań Rynkowych i Społecznych – IBRIS w Wielkiej Brytanii w czerwcu i lipcu 2016 r.) mieszkających w UK wynika także, że 12,1% respondentów wyjedzie do innego kraju Unii Europejskiej. Z kolei 3,4% twierdzi, że zamierza zamieszkać w państwie spoza UE. Tylko 5,5% deklaruje, że w planach ma powrót do rodzinnego kraju. Jak szacuje Polski Instytut Spraw Międzynarodowych – choć trudno precyzyjnie ustalić, ilu Polaków po brexicie może nie kwalifikować się do stałego pobytu – należy szacować, że problem ten może dotyczyć 120–400 tys. osób. Będą one musiały aplikować o wizę na podstawie brytyjskich przepisów, a w przypadku odmowy otrzymają decyzję o opuszczeniu kraju⁸.

„Wyborcza” skontaktowała się z kilkunastoma brytyjskimi uniwersytetami, pytając o rekrutację kandydatów z Polski po referendum. Wszystkie zastrzegają, że nadal zależy im na studentach z zagranicy. Większość przyznaje, że naciska na rząd, by jak najszybciej rozwiał wątpliwości dotyczące ich statusu po brexicie oraz by utrzymać nabór na dotychczasowym poziomie⁹. Środowiska akademickie Wielkiej Brytanii wypowiadały się szczególnie mocno przeciw brexitowi. Szacuje się, że około 90% pracowników wyższych uczelni zagłosowało przeciw. Nic dziwnego: brexit odejnie możliwości pozyskiwania środków finansowych z UE na badania i koszty płac naukowców pracujących przy tych projektach¹⁰.

Najważniejsze pytanie na przyszłość brzmi: jakie warunki czekają przyjmowanych na studia po brexicie, czyli najprawdopodobniej od 2019 r? To będzie już zależało od wyniku negocjacji między Brytyjczykami a Unią. Pod koniec 2016 r. szefowa brytyjskiego MSW Amber Rudd wspomniała o zaostrzeniu kryteriów naboru zagranicznych kandydatów¹¹. Kwestia opuszczenia UE przez Wielką Brytanię była ważnym wątkiem wywiadu, jakiego wicepremier Mateusz Morawiecki udzielił w Cambridge telewizji Sky News.

Integracja kontra ksenofobia

W części poświęconej ksenofobii wypowiedzieli się m.in.: dr Adam Bodnar – Rzecznik Praw Obywatelskich oraz socjologowie: dr Karolina Wigura i dr Rafał Pankowski.

Wysoki komisarz ONZ ds. praw człowieka Zeid Ra’ad Al- -Hussein wezwał władze Wielkiej Brytanii do zapobiegania aktom ksenofobii, jakie nastąpiły na skutek podjętej w referendum decyzji o opuszczeniu UE. Komisarz oświadczył, że jest głęboko zaniepokojony doniesieniami o incydentach wymierzonych w mniejszości i obcokrajowców żyjących w Wielkiej Brytanii, do jakich doszło po referendum ws. brexitu. – *Rasizm i ksenofobia są całkowicie i absolutnie nie do zaakceptowania* – powiedział Zeid. Wezwał brytyjskie władze do *„powstrzymania ksenofobicznych ataków i zapewnienia, że wszyscy podejrzani o rasistowskie ataki i ataki wymierzone w cudzoziemców będą pociągnięci do odpowiedzialności”*¹².

W całej Europie wzrastają nastroje ksenofobiczne i nacjonalistyczne. W wielu krajach coraz większą popularność zdobywają partie polityczne, które z niechęcią odnoszą się do imigrantów. Skąd wziął się ten trend? „Obcy”, czyli imigranci, problemem stają się z kilku powodów. Głównym jest trudna sytuacja gospodarcza, szczególnie w pogrążonej w kryzysie Europie, gdy bezrobocie jest wysokie. Sytuacja

zaostrza się, gdy ich populacja przekracza 10%. Imigranci stają się kozłem ofiarnym, a żerujący na niskich odczuciach politycy nie krępują się, by zbić na nich potencjał polityczny¹³.

Cenne doświadczenie

Co zdobywają studenci uczestniczący w takim kongresie? Doświadczenie. Nawiązywanie kontaktów, integracja polonii studenckiej, rozmowy z osobami ze świata kultury, biznesu, spotkania z reprezentantami firm sponsorskich, promocja powrotu do Polski, zatrudnienia w wiodących firmach. – *Polscy studenci na Wyspach trzymają się razem. Kongres pomaga spełniać marzenia, pokazuje drogę* – powiedziała prezydenta stowarzyszenia na Uniwersytecie Cambridge Anna Gruszczyńska¹⁴.

Przypisy

1. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (MSZ), X Kongres Polskich Studentów w Wielkiej Brytanii, http://www.londyn.msz.gov.pl/pl/c/MOBILE/aktualnosci/10__kongres_polskich_studentow_w_wielkiej_brytanii [dostęp 22 lutego 2017]; Ministerstwo Rozwoju, Wizyta wicepremiera Mateusza Morawieckiego w Cambridge, <https://www.mr.gov.pl/strony/aktualnosci/wizyta-wicepremiera-mateusza-morawieckiego-w-cambridge/> [dostęp 22 lutego 2017]; Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Kongres polskich studentów w Wielkiej Brytanii już po raz dziesiąty, <http://www.nauka.gov.pl/aktualnosci-ministerstwo/kongres-polskich-studentow-w-wielkiej-brytanii-juz-po-raz-dziesiaty.html> [dostęp 22 lutego 2017], zob.: 10TH Congress Of Polish Student Societies In The UK, 27-29th January 2017 Cambridge, United Kingdom, <http://polishcongress.org/> [dostęp 22 lutego 2017].
2. PAP, Nauka w Polsce, Kongres polskich studentów w Wielkiej Brytanii, <http://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news,412667,kongres-polskich-studentow-w-wielkiej-brytanii.html> [dostęp 22 lutego 2017]; Visa, Zmiany w gospodarce ważnym tematem największej konferencji polskich studentów w Wielkiej Brytanii wspieranej przez Visa, <http://resources.mynewsdesk.com/image/upload/cnxpajqvtrdfy4psuqdz.pdf> [dostęp 22 lutego 2017].
3. Visa, Zmiany w gospodarce... op. cit.
4. Kariera w Anglii? Nie, dziękuję... op. cit.
5. Tamże.
6. J. Młynarski, Anglia: Pracowity jak polski student, 2011, <http://www.polishexpress.co.uk/anglia-pracowity-jak-polski-student> [dostęp 22 lutego 2017].
7. K. Błachnio, Studia w UK? Brexit nic nie zmieni, 2016, <http://www.newsweek.pl/nauka/studia-w-uk-brex-it-nic-nie-zmieni,artykuly,394460,1.html> [dostęp 22 lutego 2017].
8. A. Turek, Brexit: Ponad 40% Polaków spróbuje za wszelką cenę pozostać na Wyspach, PAP, 2016, <http://businessinsider.com.pl/wiadomosci/brexit-sondaz-na-temat-pozostaniapolakow-na-wyspach/dvvh0r8> [dostęp 22 lutego 2017].
9. M. Czarnecki, Co czeka polskich studentów w Wielkiej Brytanii po brexicie, 2016, <http://wyborcza.pl/7,75399,20858834,co-czeka-polskich-studentow-w-wielkiej-brytanii-po-brexicie.html> [dostęp 22 lutego 2017].
10. K. Błachnio, Studia w UK?... op. cit.
11. M. Czarnecki, Co czeka polskich studentów... op. cit.
12. Akty ksenofobii po brexicie. Apel ONZ do władz Wielkiej Brytanii, PAP, <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/1637045,Akty-ksenofobii-po-Brexicie-Apel-ONZ-do-wladz-Wielkiej-Brytanii> [dostęp 22 lutego 2017], zob.: M. Solińska, Przyszłość Polaków w UK: spotkanie Theresy May i Beaty Szydło, ENGLAND.PL, 2016, <http://www.england.pl/aktualnosci/wielka-brytania/news.html?n=3506> [dostęp 22 luty 2017].
13. Widmo ksenofobii krąży nad Europą, Wirtualna Polska, 2014, <http://finanse.wp.pl/kat,1013819,title,Widmo-ksenofobii-krazy-nad-Europa,wid,16415897,wiadomosc.html?ticaid=118ad5> [dostęp 22 lutego 2017].
14. TVN24, Polacy organizują... op. cit.